

Ανομβρία, Ξηρασία, λειψυδρία και... αφαλάτωση

Παρασκευή 26 Οκτωβρίου 2007

Ορισμοί σχετικοί με το νερό, που όλο και πιο συχνά τους συναντάμε στην καθημερινότητά μας. Ειδικά στην περιοχή της Ιεράπετρας, όπου το νερό αποτελεί φυσικό πόρο προτεραιότητας.

Συμβαίνει ο νομός Λασιθίου να είναι από τους πιο ξηροθερμικούς νομούς της χώρας μας. Το κλίμα σ' αυτόν είναι το τυπικό Μεσογειακό, που ως γνωστό χαρακτηρίζεται από μεγάλες θερινές περιόδους με υψηλές θερμοκρασίες και από μικρούς σε διάρκεια ήπιους χειμώνες.

Ανομβρία είναι η έλλειψη βροχής. Φαινόμενο αποκλειστικά κλιματολογικό. Αν ανατρέξουμε στα μετεωρολογικά στατιστικά στοιχεία, θα δούμε και άλλες χρονιές με πολύ χαμηλό ύψος βροχοπτώσεων.

Ταυτόχρονα, αποτελεί πλέον κοινή διαπίστωση ότι οι ανθρώπινες δραστηριότητες, και ειδικότερα οι αυξημένες καύσεις, προκαλούν τις κλιματικές αλλαγές που καταγράφονται. Το φαινόμενο του θερμοκηπίου δεν απασχολεί μόνο τα σχολικά βιβλία, αλλά και την καθημερινότητά μας. Προσδιορίζεται πλέον και ποσοτικά.

Η Ξηρασία μπορούμε να πούμε πως είναι αποτέλεσμα της ανομβρίας. Εξ αιτίας της έλλειψης βροχής δημιουργούνται τα ελλείμματα τόσο στα επιφανειακά όσο και στα υπόγεια νερά.

Ως λειψυδρία ορίζεται η έλλειψη ή η ανεπάρκεια του νερού. Γιατί όμως συνεχίζουμε να εθелоτυφλούμε και να την αποδίδουμε στην παρατεταμένη ανομβρία; Έλλειψη ή ανεπάρκεια νερού δημιουργείται και από τη μη ορθολογική χρήση του, είτε στην περίπτωση που το έχουμε σε επάρκεια, είτε στην περίπτωση που κάνουμε χρήση των υπέργειων ή υπόγειων αποθεμάτων του.

Μήπως μ' αυτόν τον τρόπο εφησυχάζουμε και τακτοποιούμε και τη συνείδησή μας; Μήπως μας είναι ευκολότερο να αποδίδουμε τη νέα μας πραγματικότητα σε κάτι γενικό, απροσδιόριστο και ασαφές, παραβλέποντας το γεγονός πως είναι μεγάλες, ίσως μεγαλύτερες, οι δικές μας ευθύνες; Φτάσαμε στο παρα-πέντε, αλλά μυαλό δε βάζουμε....

Ζούμε σ' έναν παραλογισμό. Ενώ μιλάμε για «διαχείριση υδατικών πόρων», συνεχίζουν να απουσιάζουν οι στρατηγικές, οι σχεδιασμοί και οι εφαρμογές σε όλα

τα επίπεδα. Ενώ αυξάνει ο προβληματισμός για το αν θα καταφέρνουν στο μέλλον οι αγρότες να ποτίζουν τα δέντρα και τις καλλιέργειές τους, παραμένει ο προγραμματισμός της δημιουργίας υδροβόρων γηπέδων γκολφ! Τα περιοριστικά μέτρα αντί να γίνονται αυστηρότερα, γίνονται ηπιότερα. Οι παράνομες γεωτρήσεις γίνονται ανεξέλεγκτα, τη στιγμή που οι νομοταγείς αντιμετωπίζουν πολύμηνες γραφειοκρατικές διαδικασίες. Σε λίγο καιρό όλοι μαζί θα αντλούμε θάλασσα! Ποιος θα μας φταίει τότε; Ενώ υπάρχει η δυνατότητα με μικρής κλίμακας τεχνικά έργα χαμηλού κόστους να εμπλουτίσουμε τους υδροφορείς, συνεχίζουμε να μιλάμε για εκτροπές ποταμών και χτίσιμο φραγμάτων που και χρόνο απαιτούν και ακριβά κοστίζουν. Θα γινόμαστε περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένοι κάθε φορά που βρισκόμαστε αντιμέτωποι με το πρόβλημα ή θα προσπαθήσουμε επιτέλους να αποκτήσουμε συμπεριφορές «πρόληψης»; Θα μάθουμε καμιά φορά να μετράμε τα μεγέθη των δραστηριοτήτων μας; Στη «φέρουσα ικανότητα» μόνο φιλολογικά αναφερόμαστε. Θα καταφέρουμε ποτέ να μετρήσουμε τα ξενοδοχεία και τα θερμοκήπια σε συνάρτηση με τους πόρους που έχουμε διαθέσιμους;

Με μαθηματική ακρίβεια οδηγούμαστε σε συνθήκες παρατεταμένης λειψυδρίας. Και τότε θα είναι αργά. Δεν θα μπορούμε να επιστρέψουμε πίσω για να διορθώσουμε τις αποφάσεις και τις ενέργειές μας. Ίσως να ζούμε το μεγαλείο της μεταοδοξίας. Βάζοντας το οικονομικό κέρδος να διατρέχει τα πάντα, καταφέρνουμε και οδηγούμαστε συλλογικά και συνολικά στην καταστροφή.

Με αυτά τα δεδομένα, κατανοούμε και το γιατί μιλάμε όλο και συχνότερα για την αφαλάτωση. Τελικά, η κατάσταση που βιώνουμε δεν μας άλλαξε καθόλου. Για μια ακόμη φορά καταφεύγουμε στην υποτιθέμενη εύκολη λύση. Βλέπουμε τη θάλασσα άφθονη και ονειρευόμαστε τη λύση του προβλήματος του νερού.

Μακάρι να ήταν τόσο απλό. Η αφαλάτωση δεν είναι πανάκεια. Για να μετατραπεί το θαλασσινό νερό σε γλυκό χρειάζεται ενέργεια. Στη χώρα μας, για την παραγωγή ενέργειας απαιτούνται καύσεις. Γιατί να πιστέψουμε αυτήν τη φορά ότι η απαιτούμενη ενέργεια θα προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές; Έγινε το παραμυθό στη χώρα μας που να εντάσσει τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην καθημερινότητά μας; Ό,τι γίνεται είναι ενταγμένο μόνο μέσα σε «επιχειρηματικά» πλαίσια. Τελευταίο παράδειγμα τα φωτοβολταϊκά. Επίσης, μην ξεχνάμε πως η παραγωγή ενέργειας κοστίζει. Ποιος θα κληθεί να την πληρώσει; Έχει κανείς την αυταπάτη ότι θα διατεθεί από κάπου ή από κάποιον δωρεάν; Εμείς θα κληθούμε να την πληρώσουμε. Ως συνήθως...

Η αφαλάτωση δεν είναι αθώα. Για την δημιουργία ενός κυβικού γλυκού νερού απαιτείται άντληση τριών περίπου κυβικών θαλασσινού ή υφάλμυρου νερού. Το υπολειπόμενο από την επεξεργασία νερό απορρίπτεται πάλι στη θάλασσα με τη μορφή του αλμόλοιπου. Αυτό θα είναι αυξημένης αλατότητας και επιβαρυνμένο με σημαντικές ποσότητες χλωρίνης και χημικών. Ίσως δεν είναι ευρέως γνωστό πως

το αντλούμενο νερό προχλωριώνεται για την προστασία των μεμβρανών που χρησιμοποιούνται ως φίλτρα. Χρησιμοποιούνται, επίσης, και ποσότητες χημικών ως αντικαθαλωτικά. Τα αποπλύματα των μεμβρανών των συστημάτων αφαλάτωσης θα απορρίπτονται και αυτά στη θάλασσα μαζί με το αλμόλοιπο.

Πού θα απορρίπτεται αυτό το αλμόλοιπο; Η ισορροπία των εκεί οικοσυστημάτων προφανώς δεν μας απασχολεί. Και όταν αυτό γίνεται επαναλαμβανόμενα σε βάθος χρόνου, μπορεί κανείς να προσδιορίσει τις μακροπρόθεσμες συνέπειες μια τέτοιας πρακτικής; Οι μελέτες αφαλάτωσης απαντάνε σ' αυτά τα ερωτήματα:

Με λύπη, διαπιστώνουμε ακόμη μια φορά να ενδιαφέρει και να απασχολεί η επιφάνεια και όχι η ουσία του προβλήματος.

Allez à la bataille avec des piques, des pioches, des pistolets, des fusils:
loin de vous désapprouver, je me ferai un devoir, le cas échéant
de prendre une place dans vos rangs. !!! **ARISTIDE BRIAND** décembre 1899

grandjouan
A. 1908

LES VICTOIRES DE LA IIIème RÉPUBLIQUE !!!
VILLENEUVE-SAINT-GEORGES

Édité par l'Union des Syndicats du département de la Seine